

Budapest

Köztemető-ut 3.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzetközi Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* m. á. v. titkár és ügyész.
Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Dr. Békéssy Ferencz* m. á. v. ügyész,
Ilkey László székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* m. á. v. f.,
Nagy Józsa m. á. v. titkár, *Horváth István* mozdonyfőszereplő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

Az **A)** csoportbeli tagok, kik az első évben havi 2 koronát, azontúl pedig havi 5 koronát fizetnek, ezen csekély díjért a következő kedvezményekben részesülnek:

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatnak.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizettetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizettetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizettetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálzási segély fizettetik ki.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizettetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A **B)** csoportba belépők, tehát azok, kik az első évben 2 koronát, a következő években pedig 2 korona 50 fillért fizetnek havonta, a fent elősorolt összes kedvezményeknek felét kapják.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az **A)**, mint a **B)** csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.
A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

Segélyezések kimutatása.

Halálsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Milyen czimen ?	Összeg
			korona.
502	Kropf Emil, máv. előmunkás, Zemir	neje halála után	300
585	Csehszombaty István, lakatos, Köpesd	» » »	300
1384	Nagy Imre, p.-őr, Hidas-Németi	» » »	300
944	Nehuta Gusztáv, vonatmálházó, N.-Becserek	» » »	300
1031	Galba Mátyás, máv. szivattyúőr, Lipótvár	» » »	300
401	Kassai János, máv. irodaszolga, Kassa	» » »	300
813	Kun István, máv. lámpakezelő	tag halála után	500

Balesetsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Baleset minősége	Összeg
			korona
1595	Bloch Albert, lakatos, Budapest	jobbkez mutató ujj sérülés	80
958	Choldin Illés, máv. előmunkás, Csákovár	bal láb térdén alul elvesztése	1000
108	Mikulčik István, máv. fűtő, Rákos	bal kar elvesztése	1000
1071	Basiszta Pál, lakatos, Kassa	balkéz gyűrűs ujj sérülése	40
1005	Czifrik András, kőműves, Selyp	balkéz mutatós ujj sérülése	80
1340	Feldhofer Luka, pályamunkás, Kostajnicza	jobbkez sérülés	200
97	Jóvér Mihály, Rákos	balkéz középujj merevsége	80
1506	Harmos Péter, Pásztó	lábtörés	400
1265	Klein Henrik, kocsitisztító, Budapest	négy lábujj elvesztése	280
3261	Németh Béla, lakatos, Budapest	jobb szem sérülése	500
1924	Szalay János, gépkovács, Budapest	balk. mut. ujj két ízének elv.	160
3743	Horváth János, kocsirendező, Szombathely	halál	2000
2069	Agárdy István, vasuti munkás, Ujpest	középső ujj két felső izmerecz merevedése	106.66
2712	Reim Mihály, lakatos, Budapest	a jobb szem látóképességének elveszt.	500

Betegsegély.

Tagkönyv szám	Név, foglalkozás, lakás	Betegsegélyt élvezett		
		tól	ig	összeg
820	Müller Adolf, máv. kocsilakatos, Péczel	V/28	VI/12	20 kor.
1291	Hegy Endre, mozd.-felvigyázó, Kis-Czell	V/28	VI/12	20 »
571	Stetic József, máv. esztergályos, Fiume	V/28	VI/19	30 »
1574	Rozner Jakab, máv. munkás, Verőcze	V/28	VI/11	20 »
1000	Kanyicska Boldizsár, váltóőr, Budapest	VI/10	VII/7	40 »
820	Müller Adolf, máv. lakatos, Péczel	VI/13	VII/9	40 »
570	Wiesner Adolf, máv. szertárvezető, Fiume	V/29	VII/5	50 »
645	Török János, pályáőr, Uj-Arad	V/29	VII/9	60 »
1843	Szücs Gábor, máv. fűtő, Budapest	V/29	VII/9	60 »
1574	Rozner Jakab, máv. munkás, Verőcze	VI/12	VII/9	40 »
408	Seres Henrik, máv. raktárnok, Kassa	V/28	VII/9	60 »
1102	Rácz Dénes, főkalauz, Segesvár	VI/28	VII/19	30 »
1291	Hegy Endre, mozd.-felvigyázó, Kis-Czell	VI/13	VII/9	40 »
570	Wiesner Adolf, szertárvezető, Fiume	VII/5	VII/9	10 »
1003	Kurják Péter, pályáőr, Kaposfüred	VI/28	VII/17	30 »
571	Stetič József, máv. esztergályos, Fiume	VI/19	VII/9	30 »
581	Till Károly, máv. pályá-felvigyázó, Budapest	VII/6	VIII/16	60 »
1003	Kurják Péter, máv. pályáőr, Kapos-Füred	IX/10	VIII/7	30 »
1113	Gángli György, laboráncs, Budapest	VIII/27	VII/17	20 »

Értesítés.

Értesítjük igen t. lagjainkat, hogy hivatalos helyiségeinket folyó évi november hó 2-től kezdve Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 27. szám alá helyezük át (tehát Mindszenty ünnepén, azaz november elsején még a régi helyiségben tartózkodunk).

A darazsak.

(L) Éger mellett, Csehországban, egy molnár két lovas fogatán igyekezett hazafelé, midőn véletlenül kocsija egy darazsfészekhez surlódott. A darazsak felzúdulva megrohanták a fogatot s a molnárt és kocsisát alaposan összeszurkálták, az egyik lovat pedig meg is ölték.

Ez eset eszünkbe juttatja, hogy Rózsa Sándor a szabadságharc alatt hogyan tréfálta meg az öt üldöző vasas németeket. A szabadságharc már vége felé járt s a portyázó guerilla-vezér csak lopva üthetett egyet-egyet a németen.

Egy alkalommal Temesvár közelében nagyon a sarkában voltak már a vasasok és Rózsa Sándor megfogyott csapatával egy erdőbe menekült.

Igen jól ösmerte a helyet s tudta, hogy a mint a keskeny erdőből kiér, fáradt lovaival nem igen menekülhet üldözői elől.

De a régi haramia furfanggal is tudott magán segíteni.

Amint egy kis tisztásra értek, észrevett egy tölgyfán egy óriási lódarazs-fészket, mely egy vízszintes derékvastagságu ág alatt függött.

Ezrivel röpködtek körülrte a mutatoujj-nagyságu lódarazsak.

Rózsa Sándor előre küldte embereit egynek kivételével, aki a közeli sűrűben elbujva, az ő lovának kantárát is tartotta.

Maga pedig egy nagy fa mellé bujva, fegyverét a legapróbb söréttel töltötte meg és jól célba vette a darazs-fészket.

Nyugodtan megvárta míg az üldöző csapat eleje a kérdéses tölgyfa alá érkezett, s akkor elsütötte fegyverét.

A lövés jól talált, s a következő perczben a guerilla-vezér leirhatatlan jelenetnek volt szemtanuja.

Az óriási darazsak ezrével rohanták meg a lovasokat; embert lovat egyaránt úgy összemartak, hogy a megvadult lovak örült nyargalással vágattak visszafelé s a lövés zajára oda sietőket is magok alá tiporták.

Rózsa Sándor pedig lovára pattanva, csakhamar utólérte megmentett csapatját.

A sajtóhibákról.

(L) Bizony nem nagyon kellemetes a sajtóhiba, de napilapokban csaknem kikerülhetetlen. A mindennapi gyors munka mellett, a legnagyobb elő-

vigyázat daczára is, becsuszik; sokszor végzetes tévedést okoz, de néha felette humorisztikus is.

Megboldogult Katona József, a »Bánk bán« felejthetetlen szerzője, nagy ellensége volt a sajtóhibáknak

Egy izben lapot alapított Kecskeméten s a mutatóvényszám vezércikkében a sajtóhibákat osztorozta s ünnepélyes ígéretet tett, hogy legfőbb gondja lesz olvasó közönségét a sajtóhibáktól megkímélni.

Igéretét megpecsételendő, alá is írta a cikket: »Felelős szerkesztő Katona József«.

Másnap reggel, amint a lapot gondosan elolvasta, csaknem kiesett szájából a pipa, mert a cikk végén ez állott: »Félőles szórkesztyü Katónak jó lesz«.

A kecske.

(L) Hajdanában, a jobbágyság felszabadítása előtt, a szorosan vett Magyarországon alig ismerték a kecskét, mely általában a szegénység jelképe volt.

A felvidék hegylakói vagy az erdélyi oláhok tartották leginkább; de a jó Magyar Alföldön szétosztott jobbágyság nem kecskét, de tehenet fejt s a tiszparti jobbágyok portájáról hatókrös szekér ballagott ki a mezőre.

A Bach-korszak idejében gúnydalban is szerepeltették, hogy kifigurázzák vele a Csehországból és Ausztriából ideszakadt beamter-sereget.

Bizonyára sokan emlékeznek még erre a gúnydalra:

»Addig iszunk mi kettecskén,
Mig a német nem szánt kecskén;
Mig a nyulból nem lesz jáger,
Krinolinból hozenträger.«

Azóta nagyot változott az idő; a jobbágyból fölzsabadított földművelő, ha nem is szánt még kecskén, de a hat ökör helyett két macskalovat hajtogat és nem egy portán a régi szép daruszörű tehen helyett kecskét fej a magyar menyecske.

Hej, dehogy tette volna ezt ezelőtt ötven esztendővel!

No, de ha már kecskére szorultunk, legalább jó, ha tájékozva vagyunk arról, hogy mily jövedelmet várhatunk egy fejős kecskétől.

Egy németországi jámbor plébános két kecskét tartott és a legutolsó fillérig pontosan feljegyezte, hogy mibe került egy éven át ez a két kecske és mennyi volt belőlük a jövedelem.

Nem akarjuk olvasóinkat a kiadások német elapossággal felsorolt részleteivel untatni, elég ha a főösszegeket jelezzük; a két kecskénél az évi kiadás, melyben a hágatás, só, istálló-javítás, takarmány- és legelő-bér, szóval minden bennfoglaltatott, 152 korona 56 fillérre rugott. Ezzel szemben a két kecske egy év alatt 1246 liter tejét, a két kecskegödölye eladási árában és a trágya értékében összesen 258 korona 86 fillér jövedelmet adott. A tiszta jövedelem tehát 106 korona 20 fillérre rugott, vagyis egy kecske évi hozama 52 korona 80 fillér volt.

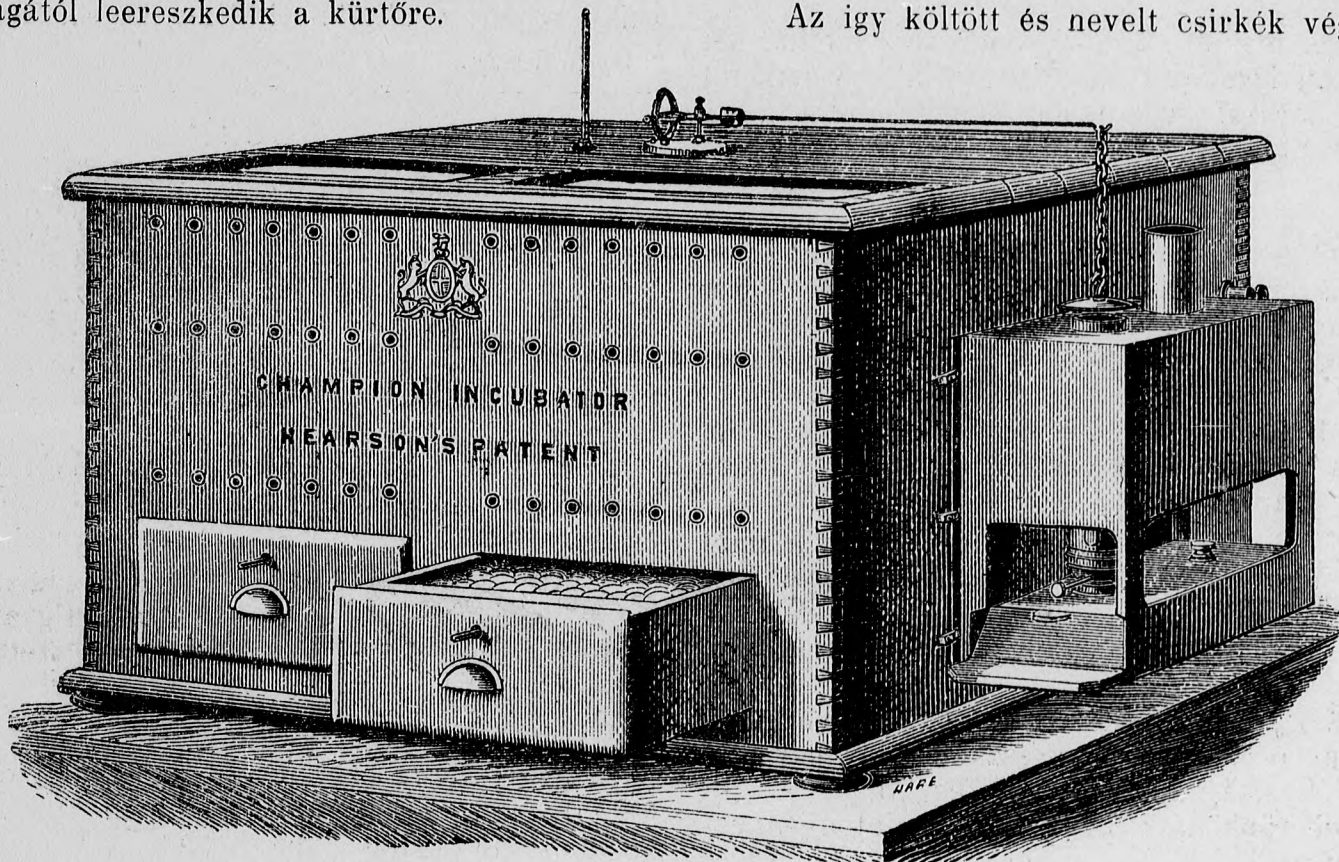
Nagy haszonnak nem mondható, de olyan szegény embernek, aki tehenet nem tarthat, bizonyára nem megvetendő jövedelem.

Tojasköltő-gép.

(L) Mai képünk Hearson angol mérnök tojasköltő-gépét mutatja be, a mely tyuk nélkül költi ki a tojásokat, csupán egy folytonosan égő lámpa melegének segítségével.

A szekrény jobb oldalán van a lámpa, melynek kürtőjét emeltyűn függő fedő zárja el. A kürtőnek egy oldalnyílása is van, a melyen a meleg a szekrénybe hatol és ezáltal a szekrény felső részén levő vízmedenczét melegíti s így az alatta levő tojástartókat állandó melegben tartja.

A gép ugyszólván önműködő, mert a mint a tojástartóban a meleg 106 Fahrenheit fokot elér, az emeltyűn függő fedő azonnal felemelkedik és a felesleges meleg a nyitott kürtőn elszabadul; viszont ha a meleg 104 foknál lejjebb száll, akkor a fedő ismét magától leereszkedik a kürtőre.

Tojasköltő-gép.

A tojástartó fiókokat naponta kétszer, reggel és este szabad kihuzni és pedig legfeljebb 10 perczre s ezen idő alatt a tojásokat meg kell forgatni.

A költés 18 napig tart; a gép tehát gyorsabban dolgozik, mint maga a tyuk, a mely köztudomás szerint 21 nap alatt költi ki csirkéit.

Az általunk bemutatott gép 200 tyuktojásra van berendezve s legfőbb előnye abban rejlik, hogy az évszak bármely szakában kikölti a tojásokat, míg a tyuk köztudomásulag csak a tavaszi meleg idő beálltával kezdi el a kotlást. Így tehát a gép segítségével hetekkel, sőt hónapokkal hamarabb vihetjük piacra a csirkét s a dolog természete szerint versenyzők hiányában négyszeres áron is eladhatjuk, mert hiszen minden drágább, a mi korai.

A másik kép a csirkenevelő-házat mutatja be, a mely 3 részből áll:

az első rész, a mely egy kis kutya-ólhoz hasonlít, kemény bélelt fából készült és homlokzatán egy folyton égő lámpa van alkalmazva, mely a fedél alatti vitzartót állandóan melegben tarja.

Ez az ugynevezett hálószoba. Itt már nem szükséges önműködő, önszabályozó készülék, mert a kis csirkék természetes ösztönüknél fogva hideg

időben a hálószoba egyik végében elhelyezett sarjuszénára másznak fel, hogy hátuk minél közelebb legyen a meleg vízzel telt medenczéhez; nagy melegben pedig az üveggel fedett másik — ugynevezett étkező — helyiségbe mennek.

A két szobát apró ajtónyílások kötik össze, minden egyes ajtónyílás felett csaknem földig érő nehéz gyapot-(flanel) függönyök vannak s ezek alatt a kis csirkék örökösen ki és bebujkálva, hátukat a függönyhöz dörzsölik s ez által a tollazat kifejlődését elősegítik.

Ezen üveggel fedett étkező-szobából a harmadik — csupán sodronnyal fedett, tehát a szabad levegőnek kitett — helyiségbe a csirkék csak 2—3 hetes korukban bocsáttatnak ki, hogy fokozatosan szokjanak hozzá a hideghez.

Az így költött és nevelt csirkék véghetetlenül

szelidek, még nagy korukban is az ápoló tenyeréből esznek.

Az első napokban keményre főtt és összeapritott tojást, köleskását, ocsut stb. kapnak táplálékul. Igen szeretik a férgeket, bogarakat, s ha ilyen táplálékhoz jutnak, azt egymás szájából kapkodják ki.

Magyarországban az első ilyen gépet, mintegy 8 év előtt, egyesületünk elnöke hozatta Angliából s a fővárosban nem lévén alkalmas helyisége, egy vidéki városban lakó rokonához vitte.

Itt azután egy olyan mulatságos dolog esett meg a géppel, a melyet — ha meg nem történt volna — alig hinné el az ember.

Február elején állították fel a gépet, de bizony a 200 drb tojásból egy darab sem kelt ki, mert a mint később kisült, a baromfi-ól igen hideg lévén, a kakasok nem igen udvaroltak a tyukoknak s így valamennyi tojás terméketlen volt.

Hamarosan friss tojásokat kellett tehát beszerezni olyan földművelőktől, a kik a tehén-istállóban vagy szobában, tehát meleg helyen tartják a baromfit.

Fájdalom, azonban a kísérlet megint nem sikerült, mert a gép tetején látható magasan kiálló hőmérő vigyázatlanság folytán eltört.

Az új hőmérőt Londonból kellett meghozatni, ebbe pedig sok idő eltelt s a kis vidéki város lakosai, kik már eleve sem adtak hitelt annak a csodának, hogy tyuk nélkül tojásokat lehessen kiköltetni, élcelődni kezdtek a dolog felett.

Annál nagyobb volt azonban bámulásuk, a midőn a hőmérő megérkezését követő 18-ik napon, egymásután bujtak kifelé a kis csirkék a tojásokból.

Egész nap bucsujárás volt a géphez, mindenkilátni akarta a csodát és hallani akarta a magyarázatokat.

Természetesen a házi cselédség sem maradhatott el, s az ebédlőben felállított szép fényezett szekrényt éppen étkezés közben megnézte egy béres-asszony is, a kit már öt fiugyermekkel áldott meg az Isten.

Figyelmesen körülnézte a gépet, a kevéért kihuzott fiókból kezébe vette az ép akkor kibujt kis csirkéket és a jelenlevők szünni nem akaró kaczagására a következő kéréssel fordult a ház asszonyához:

„Nagyságos asszony! Az uram nagyon szeretné, ha nekünk még egy kis leányunk lenne; tessék megengedni, hadd üljek rá egy kicsit erre a masinára!»

A delej hatalma.

(L) Az orvosi tudomány az utóbbi évtizedekben sokat haladt ugyan előre, de azért kézzelfogható s meglepő előrehaladást csakis a sebészet terén tudnak felmutatni az orvosok.

A műtétek ma már oly biztonsággal eszközöltenek, hogy a régibb időben lehetetlenségnek látszó gyógyítások ma már egyszerűen csekélyszámba mennek.

Az újabb időben a sebészet Röntgen-sugarakkal teszi láthatóvá a testbe hatolt golyót vagy más szilárd anyagot, s nagyon természetes, hogy az orvos működése felette meg van könnyítve, ha tisztán látja az idegen tárgy helyzetét és fekvését s tudja, hogy kell felmetszeni a testet, hogy a tárgyat eltávolíthassa.

Egy oroszországi sebész azonban még tovább ment, mert a delejt (mágnes) is sikerült neki a sebészeti műtéteknél alkalmazhatóvá tenni.

Ugyanis egy gyári munkásnak hatalmas vas-szilánk röpült a szemébe, s az orvosok minden fáradozása daczára sem sikerült azt onnan eltávolítani.

A sok hasztalan kísérletezés után a vas-szilánk eltávolítására delej-vasakat (mágnes) alkalmaztak, de ez sem vezetett eredményre.

Ekkor a sebesültet egy olyan erős villamdelej elé állították, amely 600 kiló súlyt képes felemelni, mire a hatás nem is maradt el, mert a vas-szilánk azonnal előtűnt a seb mélyéből, úgy hogy minden baj nélkül eltávolíthatták.

Zivatarjósítás fotografiai uton.

A londoni fotografiai egyesületben J. E. Glew érdekes előadást tartott a légköri villamos hullámokról és a velük összefüggésben levő villamos kisülésekről. Az előadás érdekességét az növelte, hogy Glew kutatásai körébe a fotografálást is belevonta, kimutatva, hogy a fénykép-lemezek oly érzékenyek, hogy már a távoli zivatarok behatása alatt is elváltoznak. Eddigél — kivéve a legutóbbi években fölfedezett Röntgen-fotografálást — nem igen volt tudomásunk arról, hogy érzékeink által észre nem vehető jelenségek kimutatására is alkalmazhatjuk a fotografálást. E kísérleteknél a Hertz által fölfedezett légköri elektromos hullámok a főtényező, amelyek már a Marconi-féle drótnélküli telegrafálásnál, a gyakorlatban is beváltak. Glew az elektromos hullámok eredetét a villámoknak, vagyis a tőlünk oly nagy távolban végbemenő elektromos kisülések eredményeinek mondja, amelyeknek sem optikai, sem pedig akusztikai hatásait észre nem vehetjük. Az ezek által előidézett elektromos hullámok az atmoszféra minden irányában szétterjednek, s ha ezeket egy cohärer segélyével felfogjuk — amely Glew szerint a fényképlemez előtt helyezendő el — akkor a lemez bármily távoli zivatar által előidézett elektromos hullámok nyomait mutatni fogja. Ugyanily kísérleteket végzett a Hertz-hullámokkal Glew előtt Ducretet. Ő a megfigyelő állomáson egy 26 méter magasságu oszlopot állított fel, amelynek csúcsa a környékbeli házakat jóval tulszárnyalta. Az árbocztetején megerősített 32 méteres szigetelt drótot

Csirkenevelő-ház.

laboratóriumába vezette, amely a Branly-féle cohärer felfogójának egyik elektródjához volt kapcsolva. Az 1898. június 11-én délután 2 óra 30 p. és 3 óra 40 p. közt lefolyt zivatar alkalmával az automatikus felfogó 311 légköri kisülést regisztrált. E kisülések már akkor jelezték a légkörben a Hertz-féle hullámok jelenlétét, mikor a zivatarnak távoli nyoma sem volt észrevehető, nemhogy villám látszott, avagy dörgés hallatszott volna. A cohärert, amely az elektromos hullámok közvetítését végzi, már a Marconi-féle drótnélküli telegrafálásból ismerjük. Áll pedig ez a műszer egy kisebb szivaralaku üvegsőből, melynek közepén egy kevés nikkelpor, illetve finom reszelék van. Ezt a finom port két oldalt majdnem a középig, szorosan beillesztett ezüstdugaszok óvják meg a szétterjedéstől. Az ezüstdugaszokból a cső két vége felé platindrótok nyulnak ki, amelyeknek egyik vége a beforrasztott üvegső belsejében levő nikkelporral összeköttetésben van. Ami pedig a légkörnek elektromos kisüléseit, vagyis a villámokat illeti, azokról Glew azt állítja, hogy azok nem alkotnak összefüggő elektromos áramot, hanem nagyszámu sűrűn, egymásután következő szikrából álla-

nak. Ez az állítás eltér az uralkodó nézettől, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a villám hasonló módon viselkedik, mint egy villamgépből kicsalt szikra, azaz csak akkor szakad el a kiinduló ponttól, ha a föld felé eső vége már az ellenkező sarkot elérte. A villám tényleg tekintélyes hosszúságú szikra és pedig nem néhány méteres, mint azt sokan tévesen hiszik, mert a villám útja nem oly módon jön létre, mint a meteorok fényes pályája, sem pedig mint egy kis izzó vessző gyors mozgása következtében létrejött hosszú tűzvonal. Glew azt állítja, hogy a villám nem tart végtelen rövid ideig, vagyis a megjelenés és eltűnés közötti időtartam nem ezredmásodperczekre rug, hanem — mint azt saját kísérletei és az újabb megfigyelések is igazolják — ez az idő század-másodperczekben fejezhető ki. A villám időtartamának megbírálásánál jelentékeny szerepe van az észlelőpont és a lesújtás helye közötti távolságnak és helyes ítéletet csak akkor mondhatunk, ha oly távol állunk a villámtól, hogy kifejlődése kezdetétől a végéig szemünk előtt megy végbe. A zenitben kitörő zivatarok villámai nem alkalmasak e megfigyelésre, amennyiben sem méretek, sem alak, sem időtartam tekintetében nem adnak megbízható alapot. Glew az általa használt műszerek elhelyezésének részletes leírását egyelőre nem akarja nyilvánosságra hozni s így nem ismerjük, hogy miféle módon kapcsolja össze a cohärent a fényképlemez-zel. Kísérletei máris azzal a reménnyel biztatnak, hogy a légköri elektromosság jelenségeit egy lépéssel közelebb viszik a megoldás felé.

Egy bur pap hazájáról.

Néhány nappal ezelőtt Párisba érkezett egy bur pap, van Broekhuizen, aki az egész transzváli háboruban résztvett s a nagyobb csatákban jelen volt. Egyike azoknak, akiknek Roberts rendeletére el kellett hagyniok hazájukat s most számkivetésben töltik napjaikat. Van Broekhuizen a párisi »Figaro« hasábjain megható egyszerűséggel mondja el főbb benyomását a bur nemzet szabadságharczáról. Érdekes soraiból a következőket közöljük:

Este hat óra van. Ime itt vagyok a zajos és ragyogó nagy városban, amely vendégeül fogadott s gondolkozom. . . .

Azon gondolkozom, hogy ott lenn az áldatlan háboru által elpusztított térségeken szürkület van, s hogy testvéreimnek, a buroknak a napja leáldozott. Látom egy elhagyott tanyán az asztal körül ülve, amint a gyertya fényénél olvassák a kis zsebbeli bibliájukat, mert a nagy képes bibliák odavesztek a leégett házakba. Látok másokat, akik egy kiálló szikla védelme alatt csoportba verődve, fődetlen fejjel himnuszokat énekelnek s szemüket a csillagos ég felé fordítják, ahol látják atyáik Istenét, az igazságos Istent, aki nem fogja őket elhagyni. Gondolataik szomorúak, egyszerű szívük tele van fájdalommal, de reménnyel is. Tudom, miről gondolkoznak, hisz gondolataik rokonok az én gondolataimmal. Azon gondolkoznak, hogy számos barátjukat, rokonukat, gyermeküket elvesztették. Soknak közülök nincsen háza, az angolok fölyujtották, soknak nincsen családja, majdnem mind elvesztették vagyonukat, de hitüket és bizalmukat nem. Azon gondolkoznak, hogy sok ezer embert megöltek az ágyuk és puskák golyói, s hogy mindez Chamberlain bűne. Emlékszem, hogy Pretóriában láttam egy

Amsterdamban készített képet, amely Chamberlaint ábrázolta a pokolban s a gyermekek és özvegyek szemére vetik a bűntetteket, amelyeknek ő volt az oka. És azon gondolkodtam, hogy inkább lennék a legnyomorultabb, a legszegényebb, legbetegbb és legelhagyottabb ember a világon, mint Chamberlain.

Azt kérdezik tőlem, hogy harczoltam-e én is? Parasztjaink így szólottak lelkészeikhez: Önök elküldenek minket harczolni, de maguk megelégednek az imádkozással. . . . Erre mi fegyvert ragadtunk, lóra ültünk s elkisértük csapatainkat mindenhová. Én magam nem gyilkoltam soha. Megelégedtem azzal, hogy nem hagytam el testvéreimet a harczban, velük rohantam a veszedelmekbe, hogy támogassam és bátorítsam őket Isten igéjével. A csata után a burok emberségesen bántak az ellenséggel. Dundeenál 1500 angol katonát ejtettünk foglyul. Láttam közöttük egy tisztet, aki fáradtan és kimerülten vánszorgott. Fölajánlottam neki lovamat s ő elfogadta. Nem vagyok nagyra a tettemmel, egyszerűen kötelességemet teljesítettem. A háboru kezdetén, amikor folyton mi győzedelmeskedtünk, az angolok is jól bántak sebesültjeinkkel, de azután kegyetlenek és barbárok lettek. Sok gyalázatos dolgot tudok róluk. Talán nem is tudják Európában, hogy mi az a »pig-sticking«, ami az angoloknak kedves multsága volt. Ez abban áll, hogy dárdákkal végezték ki a burokat. Majubában hallottam, hogy anyám Pretóriában veszedelmesen megbetegedett. Meg akartam látogatni s ezért szabadságlevelet kértem az angoloktól. Megígérték, hogy semmi bántódásom nem lesz s elmentem Pretóriába. Egy nap Poore őrnagy elfogatott és maga elé vezetett.

— Ön azt mondotta, — szólt — hogy három nap alatt visszafoglalják Pretóriát az angoloktól.

— Ezt nem mondtam.

— Mégis beszédeivel ezt akarta kifejezni. Fölszólitom, hogy írja alá ezt a formulát — s elém tett egy papirlapot, amelyen ez volt írva: »Kötelem magam, hogy nem segítek többé a buroknak«.

— Ezt nem írom alá — mondtam határozottan.

Erre börtönbe vetettek s ott maradtam addig, míg Joubert özvegyének s több bur asszonynak közbenjárására szabadon nem bocsátottak, de Roberts elrendelte, hogy három nap alatt el kell hagynom Transzvált.

Egy utolsó szent beszédet mondtam hiveim előtt. Minden politikai vonatkozást mellőzve, erről a bibliai mondásról beszéltem: »És az Isten kegyelme aczélozza meg erőmet«. Azután elutaztam. Hiveim elkisérték a vasúthoz s elutazásom nagyon szomorú volt. Ez az én történetem.

Hogyan hizlalják a ludakat Pomeraniában?

Most, Márton ludjának közeledtével, talán nem lesz érdektelen, ha megemlékezünk arról, hogy miként hizlalják a híres pomeraniai ludakat?

Ismeretes dolog, hogy a pomeraniai ludak ugy zsirtartalmukra, mint nagy mellükre a leghiresebbek, mert az óttani lakók kiváló gondot fordítanak a ludak hizlalására. Nálunk Magyarországon a gazdasszonyok megelégednek azzal, ha a vásáron néhány sovány ludat megvesznek, azokat 8 vagy 14 napon át kukoriczával tömetik. Megesik azonban néha, hogy azon a napon, mikor magukat jól hizott ludnak az élvezetével kecsgetik, a gonddal ápol

ludat ketrecében felfordulva találják. Hogy ilyen eshetőségek elő ne forduljanak és hogy minél jobb ára legyen a hizott ludnak, pomeraniai hizlalók attól a szokástól, hogy a hizlalandó ludakat szűk ketreczekbe zárják, már régen eltértek és az ugynevezett szabad hizlalást alkalmazzák, mely módszerrel a legkitűnőbb eredményeket érték el. A ludakat tudniillik ott egy körülkerített helyen tartják, ahol szabadon mozoghatnak ugyan, de futásukat gátolják; az első 8 napon át kására főtt burgonyával etetik a ludakat, mely ételbe azonkívül tört répát vegyitnek. Azután két napon át nyers, majd vízben megdagadt borsót kapnak eledelül a ludak, még pedig annyit, a mennyit elfogyasztani képesek. Azután 3—5 napon át főtt árpát kapnak kihülve, utána 14 napon át árpadarával és zuzott burgonyát. Legutoljára néhány napig zabdarával etetik a ludakat és ezzel a hizlalást befejezik. Ily módszer mellett a ludak 4—5 hét eltelte után teljesen ki vannak hizlalva és husuk ezáltal kiváló finomságot nyer. Fődolog, hogy a hizlalás mellett ugy az istállóban, mint a bekerített futótéren a legnagyobb tisztaság és szárazság uralkodjék.

REGÉNY-ESARNOK.

LYDIA.

(Folyt.)

— Irta: Galicin Dimitrij herceg. —

III.

Borzasztó fejfájással ébredtem fel. Az egész éjjel lidércnyomást éreztem. Azt álmodtam, hogy mocsárba tévedtem, hogy elmerültem a posványban s mindenfelől kigyók, teknősbékák s más hüllők rohantak meg, harapdáltak és szorongattak. Egy rettentő féreg a nyakamba csimpaszkodott s Arzén hangján kiabált: »Tegezni akarlak! Hiszed, hogy tetszhetem a nőknek?«

Egy hosszú, sárga kigyó sziszegve szökölt felém, tekergőzve, mint az ördög a kereszt előtt, s midőn jobban odanéztam, észrevettem feje helyén Lizinek bortól hevült ábrázatát. Egy óriási varangy a vállamra ugrott s ordítá: »Oh szerelem, oh isteni szép szerelem!« Parfümöt izzasztott magából, hasonlót ahhoz, melyet Dorogobujszky használt.

S ezalatt egyre mélyebben merültem a posványba.

Borzasztó egy álom volt.

Két óra volt, mikor hazulról távoztam. Már előző este a színházban eltökéltem, hogy meglátogatom Korsunszkyékat. Erre az elhatározásra csak a kíváncsiság bizonyos neme birt engem; azt szerettem volna megtudni, hogy micsoda körülmények birhatták rá őket, hogy a leányt odaadják Akatoffnak. Az én nézetem szerint, ez a házasság a tiszta örültség volt, oly kevéssé illettek egymáshoz a hercegnő és Akatoff. Igaz, hogy a pénz sok mindent kiegyenlít! S a Korsunszkyak éppen nem voltak gazdagok, sőt aránylag szegények. Az utóbbi években vagyoni viszonyuk egyre hanyatlott és Lydia hercegnő házassága tán a bukástól menti meg őket.

Korsunszky Fedor herceg nagyon szoros viszonyban volt egykor atyámmal. Gyakran látogatott meg bennünket, sőt nyáron kijött falusi kastélyunkba

is. Még emlékeztem rá, hogy nézett ki husz évvel ezelőtt; magas, barna, piros arcú s mindig jókedvű és elégedett ember, aki sohasem szeretett kellemetlen dolgokkal foglalkozni. Idővel elvesztette üde színét, lesóványodott s megöszült, de jelleme a régi maradt és ellenszenve minden gond és bánat ellen még csak fokozódott.

Nem volt szüksége, hogy szórakozásokat hajhászson; nem kellett neki zajos mulatozások, hogy a barátságtalan gondolatokat elkergesse agyából. Megelégedett azzal, hogy nem gondolt a kellemetlenségekre s figyelmét csak kellemes dolgokra irányozta. Mindig veszekedett nejével, hogy ez bizonyos esetlegességekre, nevezetesen pénzbeli zavarokra figyelmeztette.

— Te mindenáron meg akarod rontani nyugalmasomat — szokta volt ilyenkor a herceg mondani. — Hát azt hiszed, nem tudom, hogy megy minden? De hát javulnának a dolgok, hogyha neki ülnék és sirnánk s keseregnénk? Elég időnk lesz rágondolni, hogyha beköszönt a baj; e pillanatban nem érdemes a jövőbe tekinteni. Ki tudja? Nem lehetséges-e, hogy holnapig meghalunk? Minek gondoljunk hát akkor ma arra, hogy esetleg holnapután nem lesz pénzünk?

— És Lydia? — bátorkodott a hercegné őt figyelmeztetni.

— Lydia? Ugyan kérlek, te kiállhatatlan vagy. Mindenáron iparkodol szemem elé tárnai a jövő valamennyi sötét pontját. Nos hát elérted szándékat. Már fel vagyok izgatva és gyötöröm magam. No hát, most már könnyebben érzed magad? Ugy-e, hogy nem. De persze, meg vagy elégedve, nagyon meg vagy elégedve. Minthogy csupa borzasztó gondolat jár az eszedben, hát azt sem tűrheted, hogy én nyugodt maradhassak. Láthatod tehát, hogy te csak önző vagy. S vajjon mit akarsz hát, mihez fogjunk? Jóságunk el van adósodva és nem jövedelméz semmit; pénzünk nincs. Nos hát, eladjuk majd jószágunkat és nélkülözni fogunk. Nem fogok magamra többé egy kopeket sem költeni; nem fogok többé szivarozni s nem iszom egyebet viznél.

— Ezek az áldozatok vajmi csekély mértékben segítenek rajtunk — viszonzá a hercegné bánatos mosolylyal.

— Akkor hát halálom lesz az utolsó segítség. Hogyha halálomra van szükség, hogy Lydia boldogsága megalapíttassék, egy pillanatig sem fogok habozni. Igazad van, én is pénzbe kerülök s nem vagyok semmire sem használható.

Az efajta beszélgetések mind így szoktak végződni. A hercegné megnyugtató iparkodott férjét s e végből mindent visszavont, amit mondott, sőt megengedte azt is, hogy a viszonyok eléggé kedvezően alakulnak.

S ez a hatvan esztendőes gyerek szívesen engedte magát meggyőzni s szötte tovább aranyálmait.

A hercegné végre belátta, hogy teljesen kárba veszett dolog a jövővel rémitgetni férjét. Azon volt tehát, hogy távol tartson tőle minden kellemetlenséget; gondja volt rá, hogy ne juttassa eszébe a valót, ugy hogy a herceg végre a legboldogabb embernek képzelte magát.

Gondoskodtak, aggódtak, sirtak helyette. Mit is tehettek volna egyebet a szegény asszonyok? A valóságban pedig a szegénység és nyomoruság rohamos léptekkel közeledtek.

A család háztartása, bármily szerény is volt, tullepte a jövedelmet, hanem hát lehetetlen volt azon változtatni. A herceg nem bírta volna azt elviselni. Hisz annyira hozzá volt szokva nem gondolni semmire, nem gondoskodni semmiről! Hirtelesen be kellett volna hunyia szemét s bedugnia mindkét fülét, hogy ne értesüljön róla. Vajjon elbírta volna-e viselni, ha látja, hogy minden kopeket háromszor forgatnak meg, mielőtt kiadják, holott neki csak homályos fogalmak voltak a rubel értékéről s még a könyvekben és színházban is kerülte a szomorú jeleneteket.

— Van elég szomorúság az életben, — mondogatta — minek keresse azt az ember a költészet alkotásaiban is?

Tehát gondtalanul élt. A család birtoka végre eladatott s Korsunszkyéknak alig maradt ezer rubel évjáradékuk. Vajjon megélhettek-e ebből?

Minden télen legalább egy estélyt kellett adniok, néha színházba járni, szép lakást tartani, leányukat elegáns ruhában járatni, hogy férjet kapjon. Sajnos, még mindig nem jelentkeztek kérők.

Az évek egyre multak, a jövedelem is csökkent, mert már hozzányultak a tőkéhez. Az öreg hercegné minden nélkülözésre kész volt, számon tartott minden kopeket s mégis elfogytak a rubelek. Már arra is gondolt, hogy dolgozni fog. De hát mit? S ez föltétlenül megölte volna férjét.

Régi és szoros viszonyunknál fogva nagyon jól ismertem helyzetük sanyarú voltát. Láttam, hogy emészti magát a hercegné, ez a jószívű, finom lelkű nő.

Husz évvel volt fiatalabb a férjénél, de korán megöszült. Esze nem igen éles volt, ő maga is beismerte, hogy inkább szíve által vezérelteti magát.

Láttam egykor arczképét huszéves korából. De, szemeit kivéve, egykori szépségéből nem maradt meg semmi. Ajkai elvesztették színüket, arczkifejezése elmosódott s ránczok boríták homlokát és arczát.

A fiatal hercegnő természetesen nagyon jól ismerte a helyzetet s nem engedte át magát egy pillanatra sem csalóka képzeletnek; de mivel részben atyja, részben anyja tulajdonságát örökölte, nem alkotott ugyan magának ábrándokat a jövőt illetőleg, de azért a kétségbeesésnek nem engedte át magát egészen. Egyszerűen közönyös volt, szinte apathikus s ez a lelki nyugalom, mely arczán is kifejezést nyert, csodás összhangban volt egész külső lényével.

Szépsége már az első pillantásra elbűvölt. Igaz, hogy ez a benyomás idővel, ha az ember jobban megismerte a hercegnőt, nem erősödött. Sőt ellenkezőleg. Azok, akik őt gyakrabban látták, végül észre sem vették szépségét.

Mindazonáltal iránta való rokonszenvéük annál inkább fokozódott, mennél jobban volt alkalmuk meggyőződni szívjóságáról és békés jelleméről.

Ez a két tulajdonsága a szeméből kisugárzott. Dus szőke haja nehéz aranyfonadékban hullott alá vállaira s kissé hátra huzta fejét, miáltal akarata ellenére kissé büszke fejtartása volt. Szabályos vonásai és magas, karcsu termete emlékeztettek a római nő-alakokra, még pedig a fiatal és szép nő-alakokra. Kissé nyitott ajkain nyugodt, jóságos mosoly játszadozott, mely egy semmiséget képes volt csengő, vidám kacajra változni.

De aki Lydiát egészen akarta ismerni, annak

meg kellett hallgatnia énekét. Soha oly hatalmas, tiszta csengésű mezzo-szopránt nem hallottam, bár hangja nem volt nagyon iskolázott. Szűk viszonyaik daczára, Korsunszkyék nem kimélték a pénzt, hogy Lydiát énekelni taníttassák. Lydia ragaszkodott hozzá, hogy a legjobb énekmestert járassák neki s inkább kész volt minden más nélkülözésnek magát alávetni.

Az orosz zene iránt nem volt kellő érzéke, de az olasz románczokat s általában a külföldi zenét szinte páratlanul interpretálta. Tudta, hogy szép hangja van s ezt nyilván be is vallotta.

— Ez mindenem, amim van, — szölt könnyed mosolylyal — de ez olyasmi, amit nem rabolhatnak el tőlem.

Elmentem a Furstatskaja-utczába, ahol Korsunszkyék a tauri kert közelében egy új ház harmadik emeletén nagy lakást birtak.

Midőn kiléptem a szánból, nagy örömömre azt vettem észre, hogy a kapu előtt nincs semmiféle jármű. Tehát nincs látogatójuk, ami ritka dolog, mert az ember néha egy tuczat asszonynyal és leánynyal találkozott náluk, akik megtöltötték az összes szobákat.

A herceg öreg szolgálója nagyon megörült, midőn meglátott.

— Már rég ideje, uram, hogy nem volt itt, — mondá — a fiatal hercegnő gyakran említette.

Ezt a szolgát, Korsunszky egykori jobbagyát, úgy tekintetem, mint a család egyik tagját és nem is tudtam Korsunszkyékat elképzelni az öreg Antip nélkül, valamint Antipet urasága nélkül.

— Itthon vannak? — kérdém.

— Mind itthon vannak — viszonzá.

Be akart jelenteni, de én nem engedtem és beléptem a szalonba.

Hat hónap óta semmi sem változott, legfeljebb tán, hogy kissé kevesebb rend uralkodott benne, mint azelőtt. Könnyen ki lehetett találni, hogy a fiatal hercegnőt most egyéb dolgok foglalkoztatják.

Lydia a zongoránál ült, háttal felém. A kották közt lapozgatott s úgy látszik éppen énekelni akart.

— Lydia kisasszony! — szólaltam meg.

Összerezent és hátra fordult.

— Ah! Ön az? — kiáltá s felkelt és elém sietett, hogy üdvözljön. — Mióta van itt? Hogy megijesztett! — tevé hozzá vidám hangon.

— A múlt héten jöttem — felelém.

— Hogyan? És azóta eszébe sem jutott bennünket meglátogatni?

— Egyre halasztgattam, mivel oly sok dolgom volt s ma sem jöttem volna, ha nem értesülök . . .

— Miről?

— Az ön házasságáról.

— Ah, igen, férjhez megyek. De kérem, foglaljon helyet.

Aztán az ajtóhoz sietett s a másik szobába bekiáltott:

— Mama, jer csak gyorsan, itt van Tsertkoff ur. Szólj a papának is.

Majd újra hozzám fordult.

— Énekelni akartam, de nem tesz semmit, voltaképp csak azért akartam hozzáfogni, mivel unatkoztam. Aztán meg úgy is félbe kell szakítanom pár napra a leczkéket. A mama ládáimmal és böröndjeimmel foglalkozik, a papa a klubba akar épp menni s én nem akartam tétlen maradni.

— Tudja-e, — mondám — hogy tegnap ismeretséget kötöttem az ön vőlegényével?

— Ah — sóhajtott fel, mintha kellemetlen lett volna rá nézve, hogy Akatoffra emlékeztetik; majd folytatta:

— Majd elmondom Önnek . . . de nem, a mama jön. Ne távozzék azonnal, később még beszélgetünk a dologról.

Az öreg herczegné belépett. Örömmel vettem észre, tán legelőször, hogy nem nyomják oly borzasztó gondok, mint eddig.

— Végre tehát Önt is láthatom, — mondá — pedig már attól félttem, hogy nem értesíthetem Önt idejében örömről. Irni akartam Önnek, de nem tudtam címét, hisz Ön folyton utazgat. Ön tudja a nagy hirt, nemde? — kérdé, Lydiára mutatva.

— Hogyne, — mondám — és gratulálok Önnek.

Elbeszéltem aztán, hogy a színházban megismerkedtem Akatoffal; de őrizkedtem további részletekbe bocsátkozni.

— Meglepte Önt a dolog? — kérdé a herczegné.

— Az igaz, hogy meglepett egy kicsit, de csak azért, mivel sohasem találkoztam Önnel Akatoff ural.

— Mindez az Ön távollétében történt. Sajnálom, hogy nincs időm Önnek mindent részletesen elmondani. De iparkodni fogok lehetőleg sokat közölni Önnel, ha nem igen siet. Annyi dolgom van, hogy azt sem tudom, hol áll a fejem. Képzelve csak, holnap a templomból egyenesen a külföldre fognak utazni!

— Nos, te hunczut Sándor, mi lett belőled? — szólalt meg e pillanatban Korsunszky gróf, belépve a szalonba.

Nevető arczkifejezéssel s örömtől ragyogó tekintettel, délczeg magatartással s kifogástalan öltözetben lépett hozzám Lydia atyja.

— No öregem, — szól, miután szívélyesen megölelt — jól tetted, hogy eljöttél! Szégyenítsd meg ezeket a hipochondrikus asszonyokat, kaczagd ki őket! Hisz tudod a hirt? Lydia el van jegyezve. Holnap adjuk őt férjhez. Magától értetődik, hogy holnap ott leszel a templomban. Mindig mondtam, hogy nem érdemes a jövőn aggódni s hogy minden jóra fog még fordulni. De hisz ismered a feleségemet!

(Folytatása következik)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kérelem.

Minden törekvésünk oda irányul, hogy lapunk szellemi és társadalmi része főleg oly általános érdekű kérdésekkel foglalkozzék, mely tagtársaink érdeklődését minden irányban felköltheti. Felkérjük azért igen tisztelt tagtársainkat, hogy minden olyan fontosabb dologról, mely akár városukban, akár a vidéken, akár pedig közvetlen környezetükben történik, bennünket értesíteni sziveskedjenek. Csakis így érhetjük el azt, ami kitűzött és bevallott célunk, hogy olvasóink közül mindenki megtalálhassa azt, ami őt érdekli.

Bizalmi férfaink folytatólagos jegyzéke.

*Jakab József, kir. járásbirósági hivatalnok, Sárvár.
Kubis János, Dubnicz.*

Az adómentes kutya. Furcsa folyamodással fordult a flensburgi községtanácshoz egy tekintélyes géplakatos. Azt kéri, mentenék föl kutyáját a köteles adó alól, »mert a kutya lábmelegítőül szolgál anyósának, a ki tehetetlen és öreg«. Kérése támogatásául hiteles orvosi bizonyítványt is csatolt folyamodásához, mely szerint a nevezett anyósnak »csakugyan szüksége van egy kutyára lába melegítése végett«. A községtanács határozatáról nincs eddig hírünk.

A halméreg. A halméreg tudvalevőleg — írja a »Halászat« — a legborzasztóbb állati mérgek közül való. Itt nem rothadásból keletkező méregről van szó, mert hiszen rothadt halat nem eszik senki, hanem a látszólag ép halról, melyet jobb konzerválás szempontjából jégre tettek volt Londonban, hol a halfogyasztás, főleg szegényebb néposztályban, rengeteg arányokat ölt, épen az így konzervált halakkal történt a legtöbb mérgezési eset. Mig jéggel érintkezésbe nem volt halak élvezeténél aránytalanul ritkább volt a mérgezési tünet. A vizsgálatok eredménye az lett, hogy jég olvadása utján keletkező víz a méreg hordozója, a mennyiben igen nagy mennyiségű, rothadást gerjesztő bakteriumot tartalmazott. A jéggel való hal-konzerválás, mely különben a legjobb, csak akkor felel meg a céljának, ha kifogástalan tisztaságu jeget használnak.

Akik az álhalált színlelik. A kiállítás idejéből ismert hirhedt alvó fakirnak párja akadt Drezdában. Egy ember husz esztendeig álhalottnak tetette magát s azalatt ő is, meg családja is jó egészségben élvezett nyugdíjat, mig végre most leleplezték. Az eset a következő:

Egy Dittrich nevű vasuti fékező 1876-ban egy vonatösszeütközés alkalmával megsebesült a fején, kórággyra dült s fel sem kelt azóta: álhalottként feküdt az ágyban. Az alvó fékező — az egész városban így hívják — meg sem mozdult. Tudós professzorok sorra próbálkoztak, hogy fölébreszessék, de egyikük sem tudott rajta segíteni. Végre is megegyeztek abban, hogy Dittrich agyában rázkódás történt és innen származik a baja. Közben a fékező családja évi 1080 márka nyugdíjat kapott a vasuttársaságtól, azonkívül pedig a kormány minden évben 120 márka külön segítséget utalványozott neki, nem is szólva egyéb adományokról, melyekkel a szerencsétlennek hitt embert a különböző jótékonyági egyesületek elárasztották. Az álhalott egyik szomszédja azonban csalást sejtett a dolog mögött. Figyelmeztette a csendőrséget is, a mely azóta megfigyelte az alvó lakását. Minden reggel messzelátóval nézegettek be a szemben levő házból Dittrichékhez és egy izben látták, hogy ez korán reggel felkel, reggelihez ül, fehérneműt vált és aztán szépen visszafekszik az ágyba. A következő nap a dolog részben megismétlődött, mire a csendőrök berohantak Dittrich lakásába és leleplezték. A leleplezés után Dittrich ismét álhalottnak tetette magát, de ez már nem használt, mert azonnal elvitték a börtönbe. Most az ügyészség vádat tett ellene csalás miatt, melylyel a vasuttársaságot ezekkel megkárosította. Az eset igen nagy feltűnést keltett Drezdában. — Dittrich esete különben nem áll egyedül. Hasonló eset fordult elő a múlt században Rottveil nevű német községben. Ott egy Mutsler nevű özvegy mély álomba merült

és ebben az állapotban a hozzá fordulónak jósolt, szellemeket idézett. Több híres tudós megfigyelte, anélkül, hogy a csalást felderíthette volna, mivel többen a közönségbeliek közül kezére játszottak. Tették pedig ezt azért, mert Mutslerné roppant sok embert vonzott Rottveilba és végül rendes zárandoklások is történtek a »csodaasszony« kedvéért. Végül azonban, mikor már nyolcz esztendeig csalta a világot, egy Frech nevű borbély és Gebhart orvos leleplezték Rajtakapták, mikor éjszaka elhagyta fekhelyét és a szomszéd szobában, egy elrejtett faliszekrényből ellátta magát étellel és itallal. Kitünt, hogy két községbeli vendéglős a polgármester megbízásából éjnek idején teszi az eledelt abba a faliszekrénybe. A kerületi törvényszék elkobozta vagyonát, melyet környezete a belépőjegyek árából gyűjtött és őt magát pellengérré állította. Az igazi bűnösök azonban nem bűnhődtek, sőt a polgármester nem sokára egy újabb csodaasszonynyal tett kísérletet, de ezuttal már nem vonzott közönséget. Mutslerné különben olyan meggyőző módon tudta színlelni az álhalált, hogy még a legnevesebb orvosok is felültek neki.

Óriási barométer. Párisban, a St. Jaques-toronyban nemrég óriási barométert állítottak fel. A műszer magassága 12'65 méter és oszlopának átmérője 20 milliméter. Festett vízzel van megtöltve, amelynek felszínét olajréteg zárja el. Földünkön a levegő-oszlop egyensúlyban tartásához tudvalevőleg 760 mm. magas higany-oszlopra van szükség; ha azonban higany helyett vizet használunk, úgy a vizoszlopnak természetesen jelentékenyen hosszabbnak kell lennie, mert a higanynak 13 és félszer nagyobb a fajsúlya, mint a vízé. A vizoszlopnak a légnyomás változásával beálló emelkedése és esése (játéka) azonban ilyen hosszú vízbarométerben sokkal nagyobb (13 és félszer olyan nagy) lesz, mint a higany-barométerben, ami — a berendezés céljának megfelelőleg — a légnyomás változásának sokkal pontosabb megfigyelését teszi lehetségessé.

Vilmos császár legújabb adomája. Berlieni művészkörökben mostanában szájról-szájra jár Vilmos császárnak egy tréfás megjegyzése. A császár nemrég látogatást tett egy szobrász műtermében, ahol megtekintette édes atyja, Frigyes császár készülő szobrának mintáját. A szobor Frigyes császárt tábori sipkával a fején mutatja be.

— No, — jegyezte meg Vilmos császár — legközelebb talán majd hálósipkát tesznek atyám fejére.

Azután pedig meghagyta a művésznek, hogy a tábori sipkát sisakkal helyettesítse.

Megölhetetlen állatok. Egy angol természetvizsgáló néhány maroknyi iszapot küldött nemrég Jeruzsálemből a Gihon folyó forrás-vidékéről Angolországba annak megvizsgálása végett, vajjon vannak-e abban alsóbbrendű rákok? A vizsgálat kiderítette, hogy ilyenek valóban vannak benne. Sőt találtak abban nyolcz, eddig ismeretlen újfajta rákot is. Rá egy évre — kiderítendő, vajjon a crustaceak az időközben teljesen kiszáradt iszapban nem pusztultak-e el — újra megnedvesítették az iszapot, mire a rákok teljes életerőben újra mozogni kezdtek. Erre aztán nyáron át ismét kiszáritották az iszapot és szárazon tartották tavaszig, amidőn kellő nedvesítés után a rákok ismét életre keltek. E kísérletet nyolcz éven át megismételték s a rákok

nyolczszor estek merevségbe és nyolczszor keltek új életre.

Hamis négymillió dolláros csekk. New-Yorkban meghalt szeptember 28-án William Marsh Rice, aki többszörös milliomos volt. Ugyanazon a napon Patrick Albert ügyvéd jelentkezett egy ottani banknál és be akart váltani egy négymillió dollár értékű csekket, melyet az elhunyt Rice állított volna ki. A hatóság vizsgálatot indított és annak eredménye az lett, hogy letartóztatták az ügyvédet és Rice titkárát. Az utóbbit azért, mert mikor a bank tudakozódott a csekk dolgában Ricenél, a titkár elhallgatta, hogy gazdája már meghalt és visszatelefonálta, hogy rendben van a csekk dolga. A pénzt kifizették. Ezen felbátorodva, a két csaló meghamisította a milliomosnak végrendeletét is, s egy új végrendeletben magát tette meg általános örökösévé. Most még abban az irányban is folyik a vizsgálat, ha vajjon természetes halállal mult-e ki Rice, mert alapos a gyanu, hogy a czinkosok megmérgezték. Erre vall, hogy a holttestét bebalzsamozták, noha életében úgy rendelkezett, hogy elégessék. Tették pedig ezt azért, hogy az esetleges vizsgálatot lehetlenné tegyék. Mert a bebalzsamozásra erős ásványos mérgeket használtak s ezek a mérgek úgy beleették magukat a halott testébe hogy a gyomorban esetleg meglevő méregmaradványokról nem lehet tudni, hogyan kerültek oda.

A szerelem gyógyítása. A tudomány napról-napra nagyobb szerepet játszik életünkben, melyről a romantika mindjobban eltűnedezik. Mi kell több annál, hogy már a boldogtalan szerelem is gyógyítható. A gyógyszere pedig semmi egyéb, mint — szénsavas méz. Mily váratlan fölfedezés. Szénsavas meszet és semmi más feltűnőbb alkatrészt nem találtak egy Alanjében, Spanyolországban levő csodaforrásban, melynek vizétől a szerelmesek meggyógyulnak. Sajnos, a csodaforrás vize csak a nőkre hat, a férfiakat nem képes meggyógyítani. Az alanjei forrásban eleinte csak hiszterikus és ideges nők fürödtek, hogy a szerelmi betegséget is gyógyítja, azt újabban fedezték fel és vízében megfürödve már nem egy Ophelia meggyógyult. Dr. Kegenera fürdőorvos több olyan esetről számol be, melyekben a csodaforrás vize a boldogtalan szerelméseket meggyógyította. Egy falusi leány akkor esett bele a szerelmi betegségbe, amikor nyalka unokafivére a katonaságtól visszajött. Étvágya elmúlt és oly hiszterikus lett, hogy vigyázni kellett rája. Hónapokig tartott ez az állapot, míg végre a leányt Alanjébe vitték. Eleinte nem akart fürdeni, de végre beleerőszakolták és néhány fürdés után a szerelem betege teljesen meggyógyult. Egy másik páciensnő sötét bőrű, ideges, tizenhétéves szevillai leány volt, ki összeveszett jegyesével és azóta annyira gyűlölte, hogy jegyesének pusztá látása dühöngővé tette és az álmát elrabolta. Alanjéba vitték a leányt, hol két hétig minden reggel megfürdött, a csodaforrás vizében, esténként pedig zuhanyfürdőt vett. A leány étvágya és álma már a hét végén visszatért, két hét múlva pedig teljesen normális lett és ami a legcsodálatosabb, jegyesét is megint szerette. Egy harmadik leánynál a szerelmi betegség abban nyilvánult, hogy folyton beszélt és a földön hempergett. Husz alanjei fürdő ezt a beteget is meggyógyította.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Zsigó György, N.-Várad. Levelére válaszul értesítjük, hogy bizonyos Galambos Ferencz nevű lakatos a »Kitarítás«-nak bizalmi férfia volt, de nem is általunk, hanem a választmány által a tagok sorából töröltetett. Azóta több ízben rágalommal illette egy egyesületünket, mint annak elnökét, a ki egyébként öt alig ösmeri. E rágalmozások miatt a budapesti büntető járásbírósa által 1900. évi 13. I. 221. szám alatt, már jogerejüleg 100 korona pénzbírságra, behajthatlanság esetén 10 napi fogházra ítéltetett. Ezen jogerejü ítéleten kívül 2 újabb vádfeljelentés adatott be ellene, s az egyikben november hó 5-ére már tárgyalás is tüzetett ki. Kétségtelen, hogy Galambos ez ügyekben újból el fog ítéltetni, mi pedig az ön kérdésére az újabb ítélet közlésével fogunk felelni. Megjegyezzük, hogy a »Független« hirmondó közleménye is Galambostól származott, ki e lap szerkesztőjét saját nyilatkozata szerint valóban rágalmaival félre vezette.

BERGER L.

arany-, ezüst- és ékszer-műhely
Budapest, VII., Rombach-utca 13.

Minden megrendelt új áruk, u. m. mindenféle javítások, aranyozások és ezüstölések legpontosabban elkészítetnek s legolcsóbban számíttatnak.

Vidéki megrendelések szolidan és telkiismeretesen azonnal eszközöltetnek.

Veszek a legmagasabb árban törött aranyat és ezüstöt.

Schweiczi ébresztő-órák drbja frt 1.80

MUNK ÉS TÁRSA

műorás és ékszerészek

Budapest, IX. ker., Soroksári-utca 14. szám.

Ajánlja raktárát

ékszer-, arany-, ezüst-, zseb- és inga-órákban

a legolcsóbb áron.

Mindennemű e szakmába vágó

javítások

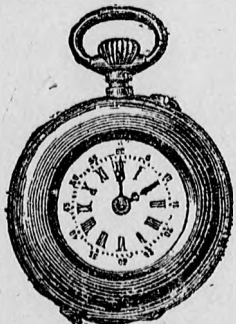
meglehetősen olcsó árak mellett
készítetnek

3 évi jótállás mellett.

Törött arany-, ezüst- és ékszer-árúk

valamint órák is a legmagasabb áron megvétetnek
és ujakra becséréltetnek.

* Minden órajavítás 80 kr. *

Elvállal mindennemű
épületmunkákat
házak

jókarban tartását,

esekély

átalányösszeg

mellett.

Költségvetést
díjtalanul
készítik.

Gyár :

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 54.

Gazdasági gépek
szakszerű kijavítása.

Költségvetést díjtalanul készítik.

! Új találmány!

a „RADICIN”

egyedüli szer, a mely egyszerű kezelés mellett minden **tyukszem** bőrkeményedést 5—10 nap alatt gyökerestől eltávolít.

— **Ára 70 fillér.** —

Kapható minden gyógyszertárban.

Központi szétküldés: **KÖLCSEY Z. LAJOS** Budapest,
VIII. ker., köztemető-ut 3. sz.

80 fillér beküldése mellett (levélbélyegben is) postán bérmentve megküldetik.

HOHENBÜGLER FERENCZNE

nagyvendéglője

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 58/a.

Athléták és színészek találkozóhelye.

Kitünő izletes magyar konyha. — Mérsékelt árak.
Kitünő magyar borok. — Kőbányai Dréher-féle sör.

Egyleteknek megfelelő mellékhelyiségek.

Bor házhoz küldve 5 litertől kezdve:

Kitünő asztali fehér literenként 35 kr.
Kitünő nehéz vörösbor..... » 45 kr.

Valódi szépeességi boróka pálinka

kis üstön főzött, kétszer finomított, felette
egészséges ital.

4 litert tartalmazó edényt bérmentesen küld
4 frt 20 kr. utánvét mellett

Cornides Károly, Felka, Szepes-megye.

Megrendelés alkalmával kérem e lapra hivatkozni.

Dr. Kalinovszky-féle

„Dentodol” szájviz, fogpor és fogszappan

kitünő felülmulthatatlan szer, már rövid használat
után a fogakat hófehérre csinálja, a fogkövet feloldja,
szájbetegségeknél kitünő antiseptikus hatással bír és
kellemes szájizt hagy használat után hátra.

Kapható Budapest, kerepesi ut 62, I. em.

a fogorvosi műteremben
és minden gyógyszerárban.

Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona
Fogszappan 1 korona, Fogpor 60 fillér.

* Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény	<p>Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény</p> <h2>Fogorvosi rendelő-intézet</h2> <h3>BUDAPESTEN</h3> <p>VII., Kerepesi-ut 62. I. em.</p> <p>Fog- és gyökérhuzás cocainnal 1 kor. Fogtisztítás 1 » Fogtömések arany, ezüst, platina, ciment..... 2 koronától feljebb Fogak és fogsorok mesteri kivi- telben, kitünő anyagból 3 koronától feljebb.</p> <h3>Szenzációs ujdonság!</h3> <p>Szájpadlás nélküli fogak és fogso- rok készítése, a gyökereknek el- távolítása nélkül</p> <h3>ÉVI BÉRLET</h3> <p>24 koronáért a fogak rendbentartása, be- leértve a rossz fogaknak tömése.</p>	* Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény
* Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény	<p>Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény</p>	* Vasuti alkalmazottaknak 25% árengedmény

Kemény és társa

Betéti társaság

BUDAPEST, Izabella-utcza 81. szám.

Fióközletek: Bécs, Prága, Berlin.

Privát kutatások, megfigyelések, követelések behaj-
tása legerélyesebb módon. Hiteltudósítások a belföld
és külföldön. Mérsékelt árak.

Fennáll 1870. óta.

Alapított 1850.

Feldmann S. utóda

LÖWY SÁNDOR

paplan-, matracz- és ágynemű-készítő

BUDAPEST, VI., Eötvös-utcza 23/a, Aradi-utcza sarkán.

Elvállal

szállodák, kórodák és intézetek berendezését

az alanti árjegyzék szerint:

Vörös paplan.

I. szám.	3-zsinóru	105/155	%	á.....	2	kor.	70	fill.
II.	»	4- »	115/165	»	á.....	3	»	10 »
III.	»	5- »	125/175	»	á.....	3	»	50 »
IV.	»	6- »	135/185	»	á.....	4	»	— »

II. rendű satin-paplan.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.....	4	kor.	40	fill.
II.	»	4- »	115/165	»	á.....	4	»	80 »
III.	»	5- »	125/175	»	á.....	5	»	40 »
IV.	»	6- »	135/185	»	á.....	6	»	— »

I. rendű satin-paplan egy végben.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.....	5	kor.	20	fill.
II.	»	4- »	115/165	»	á.....	5	»	80 »
III.	»	5- »	125/175	»	á.....	6	»	40 »
IV.	»	6- »	135/185	»	á.....	7	»	— »

I. rendű minőségű ezüst-cloth.

I. szám	3-zsinóru	105/155	%	á.....	5	kor.	50	fill.
II.	»	4- »	115/165	»	á.....	6	»	— »
III.	»	5- »	125/175	»	á.....	6	»	70 »
IV.	»	6- »	135/185	»	á.....	7	»	30 »

Atlasz-paplanok mindenféle színben 14 koronától fölfelé.

Matraczok jó tiszta vászonból 3 részben.

Volin	1. sz. nagyság	180/80	%	á.....	7	kor.	—	fill.
»	2. »	190/90	»	á.....	7	»	60	»
Tengeri fű	1. »	180/80	»	á.....	8	»	40	»
»	2. »	190/90	»	á.....	9	»	20	»
Afrique	1. »	180/80	»	á.....	9	»	60	»
»	2. »	190/90	»	á.....	11	»	—	»

Lószőr matraczok legjobb minőségűek 24 kor.-tól feljebb

LIGETI IGNÁCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Német-utcza 11. szám.

Ajánlkozik különösen puhafamunkák elkészítésére.

Előszobaszekrények és előszobafalak különleges készítése.

Előszobafalak készen is kaphatók.

➡ Jó munka és nem drága árak. ➡

Megrendeléseket levelezőlapon is lehet tenni.